Ühinemine/jagunemine 2023

2023 IV KVARTAL

Taotleja ja selle tütarettevõtted müüsid enda töötavad ettevõtted koos seadmete, kinnistute ja lepingutega kolmandatele isikutele. Tegemist oli ettevõtete üleminekuga võlaõigusseaduse § 180 tähenduses ehk äriühingute osalusi kolmandatele isikutele ei võõrandatud. Kavandatava tehinguga plaanitakse ühendada taotleja ja kõik selle tütarettevõtted (ühendatavad ühingud) taotleja valdusühingust emaettevõttega (ühendav ühing), et ettevõtete müügist saadud kapital eri ühingutest valdusühingusse koondada ja edaspidi selle majandustegevuses (järgmised investeeringud ja projektid ning laenude andmine) kasutada, samuti põhjusel, et ühendatavate ühingute järele pole pärast nende ettevõtete müüki enam vajadust. Taotleja palub maksuhaldurilt kinnitust, et kirjeldatud ühinemine on maksustamise mõttes neutraalne ehk ei too tulumaksuseaduse (TuMS) § 50 lg 2^2 järgi kaasa maksukohustust taotlejale, selle tütarettevõtetele või taotleja emaettevõttele.

Maksuhaldur leidis, et taotleja ja selle tütarühingute ühendamine taotleja emaettevõttega taotluses kirjeldatud viisil ja põhjustel koos emaettevõttele ühendatavate ühingute vara (raha) üleandmisega ja edaspidi emaettevõtte ettevõtluses kasutamisega ei teki ühelegi ühinemises osalevale äriühingule TuMS § 50 lg 2^2 teisest lausest tulenevat tulumaksukohustust. Ühinemise ja selle käigus üle antud varaga seoses tekiks emaettevõttel tulumaksukohustus alles juhul, kui see peaks saadud vara arvelt enda omanikule dividende maksma või muul viisil kasumit jaotama (TuMS § 50 lg 1). Samuti tuleb emaettevõttel ühinemisel järgida TuMS § 50 lg 2 teisest lausest tulenevat nõuet, et selle omakapitali tehtud sissemaksena ei võeta arvesse varem ühendatavate äriühingute omakapitali tehtud sissemakseid.

Siduva eelotsuse kuupäev: 28.09.2023

2023 I KVARTAL

Ühinemine

Ühinemisel, samuti ka nn tagurpidisel ühinemisel ei teki TuMS § 50 lg 2^2 sätestatust lähtuvalt tulumaksukohustust. Ühinemisel liidetakse ühingute poolt deklareeritud omakapitali sissemaksed. TuMS § 50 lg 2 kohaselt kuuluvad elimineerimisele vaid ühinevate ühingute puhul üksteise omakapitali tehtud sissemaksed.

Oma osade tagasiostmine

Oma osade tagasiostmisel tekib tulumaksukohustus TuMS § 50 lg 2 alusel, kui omakapitalist tehtud väljamaksed ületavad sinna tehtud sissemakseid. Oma osade tagasiostmine on maksustatav sarnaselt dividendile, mistõttu ei kuulu oma osa tagasiostmisel võetud laen, selle teenindamine, intressikulud ja muud laenulepinguga seotud kulud maksustamisele ettevõtlusega mitteseotud kuluna TuMS §-de 51–52 alusel tingimusel, et laenu teenindatakse äriühingu enda kasumist, kui see on otseselt seotud

edasise ettevõtlustulu saamise eesmärgiga ning kulu seos ettevõtlusega on selgelt põhjendatud TuMS § 32 alusel. Omaaktsiatega tehtud tehingud maksustatakse TuMS § 50 lg 2 alusel ning siirdehindade regulatsioon ei kohaldu oma osa tagasiostmisel ja tagasi ostetud osa edasimüümisel.

Jagunemine ja rahaliste vahendite üleandmine ema- või sõsarettevõtjale

Tütarettevõtja poolt jagunemise käigus asutatavale ühingule ainult rahaliste vahendite ja nõuete üleandmine on käsitletav maksuõiguslikus mõttes kasumi jaotamisena, mille puhul tekib tulumaksukohustus TuMS § 50 lg 1 alusel. Sellise tehingu tulemusena jaotab tütarettevõtja oma kasumi emaettevõtja asemel asutatavale (ja emaettevõtja kontrolli all olevale) ühingule.

Siduva eelotsuse kuupäev: 27.03.2023

Taotleja tegeleb investeerimise ning erinevatest finantsinstrumentidest koosneva väärtpaberiportfelli haldamisega. Taotleja osanikeks on kaks äriühingut, kelle osaluste proportsiooniks on 2/3 ja 1/3. Nende äriühingute osanikeks on omakorda neli füüsilist isikut (kaks perekonda, kellest kumbki on ühe äriühingu osanikeks). Siiani on taotleja omanikud (ja tegelikud kasusaajad) hallanud enda investeerimisportfelli ühisena. Edaspidi soovivad nad tegeleda investeerimisega eraldi, sest nende nägemused sobivatest investeerimisobjektidest ja nende riskantsusest on erinevad. Sel eesmärgil soovivad taotleja omanikud taotleja tegevuse ümber kujundada. Esmalt jaguneks taotleja kaheks uueks (loodavaks) äriühinguks. Taotleja vara (aktiva ja passiva) jagatakse uute äriühingute vahel vastavalt taotleja omanike praeguse osaluse proportsioonile (2/3 ja 1/3) ning ka uute äriühingute omanikeks saavad esialgu samad äriühingud samas proportsioonis. Jagunemise eesmärkide saavutamiseks teevad omanikud seejärel neile kuuluvate uute äriühingute osade (mille rahaline väärtus on võrdne) vahetuse selliselt, et üks omanik jääb ühe ja teine omanik teise uue äriühingu ainuosanikuks. Tehinguahela viimase etapina toimub uute äriühingute ühendamine enda ainuosanikega. See võimaldab äriühingute struktuuri lihtsustada ning vältida mitmekordseid tegevuskulusid kahes samade füüsiliste isikute kontrolli all olevas ja samas valdkonnas tegutsevas äriühingus. Taotleja palus maksuhalduril kinnitada, et kavandatava ümberstruktureerimise tulemusel tal tulumaksuseaduse (TuMS) § 50 lg 2^2 alusel tulumaksukohustust ei teki, sest nii äriühingute jagunemine kui ühinemine on n-ö maksuneutraalsed sündmused ning taotleja vara kasutatakse jätkuvalt Eestis majandustegevuses teistes äriühingutes.

Maksuhaldur nõustus, et taotleja tegevuse ümberkujundamisel taotluses kirjeldatud viisil tal TuMS § 50 lg 2^2 esimeses lauses nimetatud tulumaksukohustust ei teki. Tegemist on TuMS § 50 lg 2^2 teisest lausest tuleneva esimese lause rakendamist välistava olukorraga. Taotleja küll kustutatakse registrist, kuid taotleja likvideerimismenetlust ei toimu ning taotleja senine (investeerimisalane) majandustegevus jätkuks (selle vara kasutataks) algul läbi jaotumise loodavates uutes äriühingutes ning seejärel neid endaga ühendavates äriühingutes (taotleja õigusjärglastes). Tulumaksukohustus võib tekkida hiljem õigusjärglaste tasandil ja n-ö üldises korras (sh taotlejalt saadud vara arvelt enda osanikele dividendide maksmisel, õigusjärglaste likvideerimismenetlusega lõpetamisel jne). Asjast ei nähtu, et taotleja ja selle omanikud taotleks tehingute ühe või ainukese eesmärgina maksueelist ja et plaanitud tehingud oleksid n-ö kunstlikud. Tehinguahela tulemusel saavad taotleja tegelikud kasusaajad senist ühist

---

investeerimisportfelli edaspidi eraldi ja omal äranägemisel enda äriühingute kaudu hallata, mis ongi nende peamine eesmärk. Jagunemise käigus omanike vahel vahetatavate uute äriühingu osade rahaline väärtus oleks võrdne. Jagunemisel tekkivate uute äriühingute hilisem ühendamine enda ainuosanikega aitab samade füüsiliste isikute kontrolli all olevate äriühingute struktuuri lihtsustada ja nende kulusid vähendada, mis on tehingute teiseks oluliseks eesmärgiks. Seega on tehingutel reaalsed ja veenvad elulised ja ärilised põhjused.

Siduva eelotsuse kuupäev: 14.02.2023

Viimati uuendatud 14.11.2024